

Науково-консультативна рада при
Вищому адміністративному суді України
Смоковичу М.І.
01029, м. Київ, вулиця Московська, 8,
корпус 5.
Асоціація податкових радників
01032, м. Київ,
вул. Саксаганського, 120, оф.12
Комітет оподаткування Асоціації правників
України
04071, м. Київ, вул. Межигірська, 5, оф.15

Вих. № 640 від 27.05. 2015 року

Щодо прискорення прийняття мотивованого висновку з питання, поставленого до плану роботи Науково-консультативної ради при Вищому адміністративному суді України

Шановний Михайле Івановичу!

Перш за все, у своєму спільному зверненні, Асоціація правників України та Асоціація податкових радників хочуть засвідчити свою повагу до відкритої, кваліфікованої та продуктивної діяльності Науково-консультативної ради при Вищому адміністративному суді України (далі НКР при ВАСУ).

Цим спільним зверненням наші професійні об'єднання хотіли б звернути увагу НКР при ВАСУ на питання, що вже поставлено до плану роботи НКР при ВАСУ на 2015 рік (Затверджено Рішенням НКР при ВАСУ від 02.02.2015 року № 3) і по якому визначено термін виконання «протягом року».

Мається на увазі питання 3.1. Плану роботи НКР при ВАСУ, віднесене до Секції адміністративного права, а саме: «Дискреційні повноваження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в аспекті обрання способу захисту порушеного права особи та виконання рішень адміністративних судів» (Виконавці: Кучерявенко М.П., Усенко Є.А., пропозиція Бояринцевої М.А.).

Важливість цього питання для суб'єктів права в останні роки набуло неабиякої ваги, що не в останню чергу пов'язано з тим, що все важче стає отримати реальний судовий захист порушених прав через відповідне посилання як відповідача-державного органу, так і суду на дискреційність повноважень відповідача, що унеможливорює в тій чи іншій категорії

справ можливість суду зобов'язати відповідача прийняти окреме рішення, вчинити дії або безпосередньо стягнути кошти з державного бюджету.

На думку юридичної спільноти, яку ми представляємо, питання дискреційних повноважень органів виконавчої влади та меж втручання в них суду (здійснення судового контролю діяльності органів виконавчої влади) потребує значних зусиль як наукової спільноти, так і більш активної участі суду.

Вважаємо, що правові очікування суб'єктів права з приводу захисту своїх прав в питаннях, пов'язаних з діяльністю органів виконавчої влади, часто не знаходять свого відображення в остаточних рішеннях судів через відверто різне розуміння поняття «дискреції» (причому як судами, так і суб'єктами права) та власне повноважень суду щодо втручання (контролю) в діяльність органу державної влади.

Ситуація, в якій суд, констатує порушення, допущене органом виконавчої влади, не може зобов'язати його прийняти відповідне рішення, здійснити дії або безпосередньо стягнути грошові кошти з бюджету (якщо їх було сплачено у зв'язку з неправомірними рішеннями, діями (бездіяльністю) відповідача) в певних випадках може очевидно свідчити про відсутність засобу ефективного юридичного захисту.

Так, наприклад, отримання суб'єктом права рішення суду про зобов'язання державного органу повторно розглянути його заяву щодо певних питань по спливу приблизно шести місяців (від звернення до суду до набрання рішенням законної сили) з моменту порушення, допущеного відповідним державним органом, навряд чи може вважатися ефективним захистом права. Особливо з урахуванням того, що державний орган може повторно, з тих саме або інших підстав (головне, незаконно) відмовити в задоволенні правових очікувань суб'єкта права.

В результаті, після тривалих судових розглядів, фізична чи юридична особа залишають ні з чим, а винуватця порушення навіть до конкретної відповідальності не притягають, або притягають до явно неспіврозмірної завданій шкоді.

Правильність вирішення визначеного питання може мати визначальний вплив на виконання головного завдання адміністративного судочинства – захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин.

Наразі ж, деякі позиції адміністративних судів можуть створити загрозу для системної неможливості суб'єктів права отримати ефективний юридичний захист.

Вважаємо, що вирішення питання дискреційних повноважень органів виконавчої влади має відбуватися головним чином через призму принципів верховенства права, його складового - принципу правової визначеності, правових очікувань суб'єктів права та права на ефективний засіб юридичного захисту.

Складовими елементами для розв'язання відповідної проблеми, на нашу думку, є:

- 1) чітке (наскільки це можливо) розмежування повноважень органів виконавчої влади на дискреційні та не дискреційні;
- 2) чітке (наскільки це можливо) визначення меж втручання судом в дискрецію органу виконавчої влади та можливість зобов'язання приймати рішення, вчиняти дії або утримуватися від дій у випадках «недискреційності» повноважень;

3) розуміння ефективності юридичного захисту та способів досягнення ефекту від судового захисту (або через виконання рішення суду про зобов'язання вчинити дії, або через притягнення до реальної відповідальності осіб, винуватих в порушенні прав, що унеможливить аналогічне повторне порушення).

На наше глибоке переконання, без досягнення розуміння по цих підпитаннях, вирішення питання дискреційних повноважень та меж втручання суду в такі повноваження може виявитися неповним або взагалі неправильним.

В будь-якому випадку, ми з великим очікуванням будемо слідкувати за вирішенням НКР при ВАСУ питання 3.1. з Плану роботи на 2015 рік та сподіваємося на те, що на нього буде звернуто підвищену увагу членів НКР при ВАСУ для якнайшвидшого його розв'язання.

Асоціація податкових радників та Комітет Асоціації правників України з оподаткування зі свого боку, готові співпрацювати з НКР при ВАСУ задля вирішення поставлених питань, якщо така співпраця буде необхідною.

З повагою,

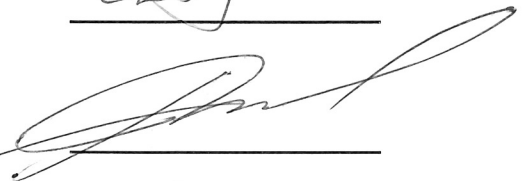
Президент Асоціації правників України

Денис Бугай

Президент Асоціації податкових радників

Ярослав Романчук

Голова Комітету Асоціації правників України з оподаткування

Владислав Соколовський

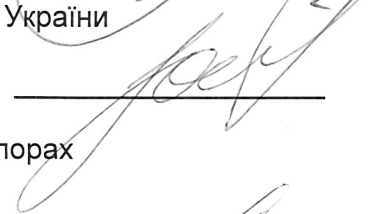
Голова Наукової Ради Асоціації податкових радників

Данило Гетманцев

Голова Комітету з процесуального права Асоціації правників України

Анна Огречук

Голова комітету судової практики по податкових та митних спорах

Асоціації податкових радників

Тетяна Лисовець

